

El nou mapa geopolític es mostrà a Barcelona

El món a través dels Jocs

Les convulsions que ha viscut Europa i el món els últims anys han tingut el seu reflex en els Jocs Olímpics. Banderes i himnes nous, països desapareguts i l'oportunitat d'ensenyar al món noves realitats.

Les medalles olímpiques són molt més que això. L'antic dirigent de la, també antiga, República Democràtica Alemanya, Erich Honnecker ho repetia a tort i dret: les medalles estan al servei de la política. No cal anar tan lluny. Les medalles espanyoles han estat obertament al servei de la política. Espanyola. Els locutors radiofònics o televisius de molts països han inflat el pit i usat el xovinisme més tronat, en què Matias Prats és un consumat especialista, a l'hora de lluir els triomfs dels seus connacionals.

A Barcelona, però, n'hi havia molts països que competien per primera vegada en l'arena internacional com a estats independents. Per a ells aquesta era una ocasió especialíssima. La imatge del Pavelló de Badalona durant la cerimònia de lliurament de les medalles de bàsquet era exemplificant. Enmig la bandera dels Estats Units, al costat les de Croàcia i Lituània. Dues banderes de països nous compartint el podí en la competició que, en definitiva, ha despertat més entusiasme. A Zagreb i a Vínus la imatge sabia a glòria.

En la llista de medalles, a banda la CEI-Equip Unificat, que cal tractar a banda, el país nou més ben classificat és l'Alemanya unificada amb 33 medalles d'or, 21 de plata i 28 de bronze. Tot i això aquest resultat és un notable desastre. A Seül la RDA en va aconseguir més ella sola que l'actual Alemanya unificada. Però això, en part, és explicable. D'una banda hi ha els dubtosos mètodes de preparació dels atletes de l'antiga RDA, molt sovint consistents en experiments de dopatges. I de l'altra el més que difícil encaix entre els esportistes dels dos antics estats. En els esports d'equip la gran majoria dels participants han estat atletes de l'antiga RFA, amb alguna aportació simbòlica de la RDA.

Després, i ja molt enrere, vénen Estònia i Lituània. Totes dues han guanyat una medalla d'or i una de bronze. L'or lituà, sorprenent per cert, ha anat al llançador

de disc Romas Ubartas, que envià la peça a 65,12 metres de distància. L'or estonià caigué en ciclisme femení. Erika Salumae va guanyar la cursa de velocitat individual en pista. Els bronzes respectius van ser en bàsquet, el lituà, i en velà, l'estonià, a càrrec de la parella Toniste, en la categoria de 470. L'anècdota, per partida triple, la protagonitzaren els lituans en la cerimònia de lliurament de les medalles de bàsquet. Primer perquè es van presentar amb un uniforme més que cridaner que representava un esquelet sobre la paraula Lituània. No era cap al·legoria sinó un agraïment a un grup de roc britànic que usa aquest anagrama i que, durant els seus concerts, va ajudar a recaptar fons per a l'equip olímpic lituà. La segona anècdota va ser l'absència del millor jugador de l'equip, Arvidas Sabonis, que a més és el més nacionalista. ¿El motiu? estava tan borratxo que no van creure convenient mostrar-lo. I la tercera i millor: Lituània guanyà la medalla de bronze després de derrotar l'Equip Unificat, successor del soviètic. Els salts d'alegria que acompanyaren la sirena final deixaven entendre a les clares que s'hi jugava alguna cosa més que un partit de bàsquet. La tercera república bàltica, Letònia, és l'única que no ha aconseguit cap or, però, a canvi, ha guanyat una medalla més: dues de plata i una de bronze. Aquesta va ser en ciclisme de carretera individual i el va guanyar Dainis Ozols. Les plates van ser una en piragüisme d'aigües tranquil·les, en l'especialitat de C-1 a 1000 metres. Aquesta la va guanyar I. Klementjevs, qui va donar una gran alegria al president del nou Comitè Olímpic Letó, Vilnis Baltins, que va ser també campió olímpic de piragüisme en el seu temps i va donar medalles a l'URSS que, íntimament, odiava perquè l'havia deportat a Sibèria amb la seua família quan era un xiquet. L'altra plata, l'última, anà a càrrec d'un tirador amb pistola, Afanasijs Kuzmins, en l'especialitat de tir ràpid.

Pel que fa a les dotze repúbliques que es presentaven com a Equip Unificat, les onze de la CEI més Geòrgia, els resultats han estat importants en conjunt, ja que les han situat en el més alt del podí amb un total de 112 medalles, però també hi ha hagut sorpreses.

En primer lloc ha estat una sorpresa això mateix: que els ex-soviètics hagen mantingut la supremacia sobre els Estats Units, que han quedat amb quatre medalles menys en el còmput total però també a vuit medalles d'or de distància dels de la CEI. S'han donat explicacions molt diverses a aquests resultats. Per a alguns és la inèrcia dels anys en què existia l'URSS. Es va crear un notable imperi esportiu que, simplement, continua viu després de desaparegut el polític. Una segona explicació parlava d'orgull i amor propi d'uns atletes que han volgut demostrar al món que no tot era política. La tercera era més prosaica: desaparegut l'estat soviètic, els atletes necessiten patrocinadors i quin lloc millor per a trobar-los, quina plataforma més ideal, que uns Jocs Olímpics. Siga per la raó que siga, però, el ben cert és que aquests han estat uns grans jocs per a l'Equip Unificat. Han dominat en gimnàstica i, sorpresa, en natació, on han arraconat els americans.

Però tot i això la processó anava per dins. Els russos només han aconseguit superar de poc el vint per cent del total de les medalles aconseguides per l'equip. Bielorusos i ucraïnesos, les esquadres de Tatiana Gutsu i Vitalii STxerbo, s'han revelat com a grans potències també, i la resta ha anat poc o menys repartit. Les repúbliques de l'Àsia Central, especialment les més petites, han fet alguna coseta que altra però han toreat amb molts problemes. L'himne i la bandera del Tadjikistan, per exemple, ha sonat i ha estat hissada una vegada, en ocasió d'una medalla d'or. En canvi l'únic representant del Turkmenistan, un aixecador, va ser desqualificat

A Barcelona, hi havia molts països que competien per primera vegada en uns Jocs Olímpics com a estats independents.

APXU

sense poder ni competir per una errada en la inscripció. Com a resposta al que les autoritats turmanes van considerar un boicot evident de Moscou, la bandera del seu país no desfilà en la cerimònia de cloenda. Però ningú no se'n va adonar. A Atlanta és probable que l'Equip Unificat ja vaja amb les delegacions clarament separades. Serà la gran ocasió per a saber quina de les repúbliques és la successora real dels triomfs soviètics. I, si passa com a Barcelona, Ucraïna es posarà per davant de Rússia.

L'altra gran zona política proveïdora d'equips nous ha estat l'antiga Iugoslàvia. Els atletes de Sèrbia, Montenegro i Macedònia, malgrat que només les dues primeres formen l'actual Iugoslàvia i que aquesta darrera s'ha proclamat independent, van participar sota el nom d'Equip Independent. Només van aconseguir una plata i dos bronzes. Dues de les medalles van arribar en tir olímpic —fet que provocà més d'un comentari sobre l'entrenament dels seus atletes. La sèrbia Jasna Sekaric guanyà la plata en pistola d'aire comprimit i Stevan Pletikosic el bronze en matx anglès. Iugoslàvia es va veure impedida a participar per equips i això li va privar de diverses medalles segures, com les que podia haver aconseguit en handbol, bàsquet o waterpolo.

A banda la delegació conjunta iugoslava i macedònica, hi van participar Bòsnia-Hercegovina, que no guanyà cap medalla, Croàcia, que també en guanyà una de pla-

ta i dues de bronze i Eslovènia, que s'hagué de conformar amb dues de bronze.

Els dos bronzes eslovens, a més, van arribar en el mateix escenari: Banyoles. Els equips de rem de dos sense timoner i quatre sense timoner van aconseguir pujar al podi.

Pel que fa als croats, les seues medalles van ser molt més vistoses. Primer per la plata en bàsquet disputada al *Dream Team* nord-americà amb una de les audiències televisives més elevades dels Jocs. I després per les dues medalles aconseguides en tennis: una altra plata per a Goran Ivanisevic i el bronze en dobles per a la parella Ivanisevic-Prpic.

Ja fora d'Europa, encara hi havia un altra situació geopolítica causant de nous equips: Sud-àfrica. Sud-àfrica, després de molts anys sense participar-hi, ho feia amb un equip lleugerament multiracial, mentre que Namíbia, antiga colònia sud-africana, competia per separat. Tots dos van aconseguir dues medalles de plata. I penjades, en el cas namibi, del mateix coll: Frank Fredericks va guanyar el segon lloc en les proves atlètiques de disc i 100 metres (una sorpresa majúscula, aquest darrer). Sud-àfrica, per la seua banda, en guanyava una al tennis, la parella Ferreira-Noval en dobles masculí, i una altra en atletisme a càrrec d'Elana Meyer, en els 10.000 femenins.

Fora ja dels casos de països nous, la sorpresa eren els llocs secundaris del cap de

la taula de medalles. Guanyava l'Equip Unificat de la CEI i Geòrgia, seguit d'Estats Units i Alemanya. Però després se situaven la Xina, amb una progressió imparable que li ha donat 54 medalles, Cuba, amb la millor actuació de la seua història, després de molts anys d'absència dels Jocs Olímpics (no hi havia anat ni a Seül ni a Los Angeles) i Espanya, que enfonsava totes les previsions i pujava tan amunt gràcies a una curiosa situació: guanyava més medalles d'or que de plata i bronze juntes. Per sota, amb més medalles però menys d'or, Corea del Sud, Hongria, França i Austràlia. I, ja amb menys, Canadà, el Regne Unit i tots els altres fins als 11 països que només guanyaren un bronze.

I ara Atlanta, d'ací a quatre anys. Ningú pot pronosticar amb certesa quants països acudirán i sota quantes banderes. De moment sembla improbable que l'Equip Unificat torne a formar-se. Això eleva el nombre d'equips participants gairebé fins als 190. Xifra que els organitzadors d'Atlanta esperen aconseguir ja que calculen que hi haurà cinc equips nous, a més dels ex-soviètics. Tot això segons un reportatge del *Financial Times* que posava en boca del Comitè Organitzador d'Atlanta-96 l'opinió que un d'aquests equips nous seria molt probablement Catalunya. Ho veurem.

Vicent Partal